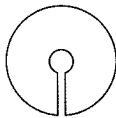
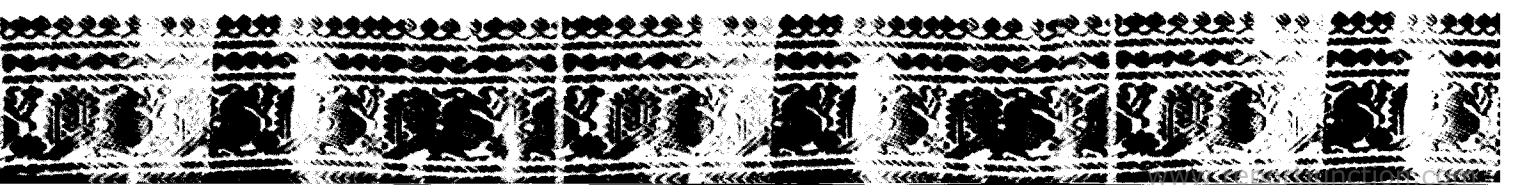

ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟ್ ANNUAL REPORT 2008-2009

ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಬೆಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು
STATE BANK OF MYSORE

Working for a better tomorrow

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿ
बैंक प्रबंधन समिति
BANK'S MANAGEMENT COMMITTEE

(ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ) ಶ್ರೀ ಸಲೀಲ್ ಮಿಶ್ರಾ, ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು (ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ), ಶ್ರೀ ಟಿ. ಥಾಮಸ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ, ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು (ಚಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ), ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮ್‌ಕುಮಾರ್, ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು (ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ), ಶ್ರೀ ದಿಲೀಪ್ ಮಾವಿನ್‌ಕುರ್ವೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಶ್ರೀ ಸೆಬಾಸ್ಟಿಯನ್ ಚಾಕೋ, ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು (ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ), ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್, ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು (ಖಜಾನೆ)

(बायें से दायीं ओर) श्री सलील मिश्रा, महा प्रबंधक (प्रौद्योगिकी), श्री टी. तोमस मात्यु, महा प्रबंधक (सतर्कता एवं निरीक्षण), श्री पी. रामकुमार, महा प्रबंधक (परिचालन), श्री दिलीप माविनकुर्वे, प्रबंध निदेशक, श्री सेबास्टियन चाक्को, महा प्रबंधक (योजना एवं विकास) और श्री के. विजय कुमार, महा प्रबंधक (ट्रेजरी)

(From L-R) **Shri Salil Misra**, General Manager (Technology), **Shri T. Thomas Mathew**, General Manager (Vigilance & Inspection), **Shri P. Ramkumar**, General Manager (Operations), **Shri Dilip Mavinkurve**, Managing Director, **Shri Sebastian Chacko**, General Manager (Planning & Development) and **Shri K. Vijaya Kumar**, General Manager (Treasury)

NOTICE

State Bank of Mysore
(Associate of the State Bank of India)
Head Office, Bangalore - 560 254

पर विचार कर रही कारने हेतु संभव होगी ।

स्टेट बैंक ऑफ मैसूर के दीपधारियों की 49 वी वार्षिक महा सभा, शान ज्योति समारोह, सेंट्रल कलेज कैपस, प्यालेस रोड (कावेरी अभिगृह के सामने), बंगलूर - 560 001 में गुरुवार, 28 मई 2009 को सुबह 11.30 बजे (भारतीय मानक समय) 31 मार्च 2009 को समाप्त अवधि के लिए निर्देशक मंडल की रिपोर्ट, गुंजन पत्र और लाभ-हानि लेखा तथा उन पर लेखा परीक्षकों की रिपोर्ट पर विचार कर स्वीकारने हेतु संपन्न होगी।

सुभाष

(भारतीय स्टेट बैंक का सदस्यता)
प्रधान कार्यालय, बंगलूर - 560 254

ਮੇਰਾ ਘਰ ਘਰੇਲੂ ਹੋਵੇ

ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အကျိုးတော်
 အကျိုးတော်အတွက် အကျိုးတော်

[illegible]

21

සමග මැදි - ගමනාන්ත : ඉන්ද්‍ර සේන
(පළමුවන සංගීත කාලීය කාලය)
ගමනාන්ත සංගීත කාලීය කාලය

CONTENTS

Notice	1
Report of the Board of Directors	4 - 50
Balance Sheet and Profit & Loss A/c.	BS 1 - 16
Accounting Policies	BS 17 - 23
Notes Forming part of the Accounts	BS 24 - 61
Auditors Report to SBI	BS 62 - 64
Cashflow Statement	BS 65 - 69
Auditors Certificate	BS 70
Disclosure under Pillar III	71 - 82

ቃል ከቃል

[illegible]

နုလျာ ရွာနီလိ

ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿ

निदेशक मण्डल

Board of Directors

ಶ್ರೀ ಓ.ಪಿ. ಭಟ್
श्री ओ.पी. भट्ट
Shri O.P. Bhatt

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಸಹವರ್ತಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು)
ಅಧಿನಿಯಮ 1959ರ ಪ್ರಕರಣ 25(1)(ಎ) ಅನುಸಾರ
अध्यक्ष, भारतीय स्टेट बैंक (अनुषंगी बैंक)
अधिनियम 1959 की धारा 25 (1) (ए) के अंतर्गत
Chairman, Under Section 25(1)(a) of
State Bank of India (Subsidiary Banks) Act 1959

ಶ್ರೀ ದಿಲೀಪ್ ಮಾವಿನ್‌ಕುರ್ವೆ
श्री दिलीप माविनकुर्वे
Shri Dilip Mavinkurve

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ
प्रबंध निदेशक, उपर्युक्त अधिनियम की
धारा 25 (1) (ए ए) के अनुसार
Managing Director
Under Section 25(1)(aa) of the Act ibid

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾ ಕೆ. ಮಖೀಜಾ
श्रीमती रत्ना क. मखिया
Smt. Ratna K. Makhija

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ
ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (बी) के अंतर्गत भारतीय
रिजर्व बैंक द्वारा नामित
Nominated by Reserve Bank of India
Under Section 25(1)(b) of the Act ibid

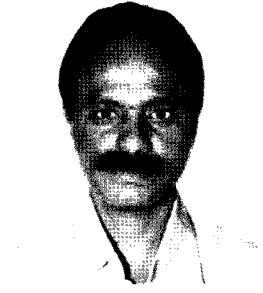
ಶ್ರೀ ಜಿಬನ್ ಗೋಸ್ವಾಮಿ
श्री जीवन गोस्वामी
Shri Jiban Goswami

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಸಿ) ಪ್ರಕಾರ
ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (सी) के अंतर्गत
भारतीय स्टेट बैंक द्वारा नामित
Nominated by State Bank of India
Under Section 25(1)(c) of the Act ibid

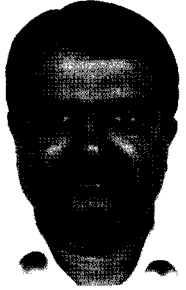
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ
श्री एस.ए. तिममय्या
Shri S.A. Thimmiah

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಸಿ) ಪ್ರಕಾರ
ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (सी) के अंतर्गत
भारतीय स्टेट बैंक द्वारा नामित
Nominated by State Bank of India
Under Section 25(1)(c) of the Act ibid

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ್
ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ್
Shri K. Anand

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಸಿ) ಪ್ರಕಾರ
ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (सी) के अंतर्गत
भारतीय स्टेट बैंक द्वारा नामित
Nominated by State Bank of India
Under Section 25(1)(c) of the Act ibid

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಪವಾರ್
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಪವಾರ್
Shri S.R. Powar

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಸಿಎ) ಪ್ರಕಾರ
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯುಕ್ತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (सी ए) के अंतर्गत
भारत सरकार द्वारा नियुक्त
Appointed by Government of India Under Section
25(1)(c a) of the Act ibid

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ್
ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ್
Shri D.S. Nagaraj

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಸಿಬಿ) ಪ್ರಕಾರ
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯುಕ್ತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (सी बी) के अंतर्गत
भारत सरकार द्वारा नियुक्त
Appointed by Government of India
Under Section 25(1) (cb) of the Act ibid

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಉಮಾಚಂದರ್
ಶ್ರೀ ಆರ್. ಉಮಾಚಂದರ್
Shri R. Umachander

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಡಿ) ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾಯಿತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (डी) के अंतर्गत निर्वाचित
Elected Under Section 25(1)(d) of the Act ibid

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸುಂದರಂ
ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸುಂದರಂ
Shri K. Sundaram

ಅದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 25 (1) (ಡಿ) ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾಯಿತರು
उपर्युक्त अधिनियम की धारा 25 (1) (डी) के अंतर्गत निर्वाचित
Elected Under Section 25(1)(d) of the Act ibid

ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿಯ ವರದಿ

ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಸಹವರ್ತಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು) ಅಧಿನಿಯಮ ೧೯೫೯ರ ೪೩(೧)ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ, ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿಯ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ೧.೧ ವಿಶಾಲ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವೇಶ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸನ್ನಿವೇಶ

೧.೧.೧ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ೨೦೦೭ರವರೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅರ್ಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕಾಸ ರೂಪಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ವೇಗ ವರ್ಷ ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಹಲವಾರು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹಿಂಜರಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಶಕ್ತಿ ಗುಂದಿದವು. ಈ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನಡೆಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಸಬ್ ಪ್ರೈಮ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕುಸಿತವೇ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೦೦೮ರ ವೇಳೆಗೆ ಗಂಭೀರ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಗತಿಕ ಅರ್ಥಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೩.೪ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ೨೦೦೯ರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೦.೫ರಷ್ಟು ಇಳಿದಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಕುಸಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಏಷಿಯಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಧ್ಯಮ ವೇಗದಲ್ಲಿವೆ.

೧.೧.೨ ೨೦೦೭-೦೮ಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ವಾದ ೫ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಸರಾಸರಿ ಶೇ. ೮.೮ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವೇಗ ಜಾಗತಿಕ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಶೇ. ೭ರಷ್ಟು ಗಳಿಸಿತು.

೧.೧.೩ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಣಕಾಸು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕಳೆದಿದೆ. ಆದಾಯವೆನಿಸಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ೧೫೪ನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಈ ಸೂಚನಾ ಸಂಖ್ಯೆ ನಂತರ ಕುಸಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ೨೦೦೮ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಗಟು ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದು ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಹಣದುಬ್ಬರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗಸ್ಟ್ ೨೦೦೮ಕ್ಕೆ ಅದು ಶೇ. ೧೩ನ್ನು

ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿ ರಿಪೋರ್ಟ್

ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಅನುಭಂಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಅಧಿನಿಯಮ 1959 के धारा 43(1) के अनुसार भारतीय स्टेट बैंक, भारतीय रिजर्व बैंक और केन्द्र सरकार को प्रस्तुत है।

1. प्रबंधन विचार एवं विश्लेषण

1.1 स्थूल आर्थिक परिवेश और बैंकिंग परिदृश्य

1.1.1 वैश्विक अर्थव्यवस्था जो कि सतत रूप से चार वर्षों की अवधि वर्ष 2007 तक विस्तार होती रही जिसमें वर्ष 2008 में भारी मंदी नजर आयी। बहुत समृद्ध अर्थव्यवस्थाओं ने मंदी की स्थिति का अनुभव किया एवं उभरते हुए अर्थव्यवस्था की वृद्धि कमजोर हुई। वैश्विक वित्तीय संकट जो कि पहली बार संयुक्त राष्ट्र सब प्राइम मार्केटिंग दह जाने के साथ फैला एवं गहरा होते हुए आगे सितंबर 2008 को एक नये कायापलट की स्थिति में प्रवेश किया एवं वैश्विक वित्तीय संस्थाओं एवं बाजारों के विश्वास को प्रभावित किया। विश्व मुद्रा कोष का अनुमान है कि वैश्विक आर्थिक गतिविधियों में 2008 में 3.4 प्रतिशत तक कम होने एवं 2009 में 0.5 प्रतिशत तक घटने का अनुमान है। उदीयमान अर्थव्यवस्था इस गिरावट से अलग नहीं रही। चीन एवं भारत जो एशिया में उदीयमान बाजार का नेतृत्व करते हैं, वृद्धि की गति में कमी देखे हैं।

1.1.2 2007-08 को समाप्त पांच वर्ष की अवधि के दौरान सकल घरेलू उत्पाद में वृद्धि दर 8.8 प्रतिशत की दर से औसत प्राप्त किया गया एवं जिसने भारतीय अर्थव्यवस्था को विश्व की सबसे तेज बढ़ती हुई अर्थव्यवस्था बनाया था। यद्यपि पिछले कुछ समय से विकास की गति में वैश्विक वित्तीय गिरावट के कारण से कमी देखी गयी फिर भी वर्ष 2008-09 में विकास दर लगभग 7 प्रतिशत होने का अनुमान है।

1.1.3 वर्ष के दौरान व्यापार विश्वास सूचकांक घटकर पांच वर्ष के न्यूनतम स्तर पर आ गया एवं वित्तीय बाजार अस्थिरता की वजह से आशावाद पर प्रहार परिलक्षित हुई। सूचकांक जो कि जनवरी 2008 में 154 पहुंचा था तब से गिरावट देखता गया। 2008 के मध्य भाग में थोक मूल्य सूचकांक में महत्वपूर्ण वृद्धि देखी गयी जिसके कारण मुद्रास्फीति की उच्च दर अग्रस्त

REPORT OF THE BOARD OF DIRECTORS

To the State Bank of India, Reserve Bank of India and the Central Government, in terms of Section 43(1) of State Bank of India (Subsidiary Banks) Act, 1959.

1. MANAGEMENT DISCUSSIONS AND ANALYSIS

1.1 Macro Economic Scenario and Banking Environment

1.1.1 The global economy which was continuously on an expansion mode for the four year period ended 2007, slowed down significantly in 2008. Many advanced economies experienced recessionary conditions, while the growth in emerging economies weakened. The global financial crisis that first erupted with the collapse of the US sub prime mortgage market, deepened further and entered a new turbulent phase in September 2008 affecting the confidence of global financial institutions and markets. According to IMF projections, global economic activity is estimated to soften to 3.4% in 2008 and decline to 0.5% in 2009. The emerging economies have not decoupled from this downturn. China & India which lead the emerging markets in Asia have seen moderation in the growth momentum.

1.1.2 The GDP growth rate averaged 8.8% during the five year period ended 2007-08, making the Indian economy as one of the world's fastest growing economies. The growth momentum however has seen moderation in the recent past on account of the impact of the global financial meltdown and the growth rate for the year 2008-09 is estimated to be around 7%.

1.1.3 The business confidence index has fallen to a 5 year low during the year reflecting the dent in optimism because of the financial market volatility. The index which stood at 154 in January 2008 has seen deterioration since then. Mid 2008 also witnessed significant increase in the WPI resulting in a high rate of inflation, touching

ಮುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೦೦೮ರಿಂದ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನ ಹಣದುಬ್ಬರ ಇಳಿದು ಶೂನ್ಯದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ.

೧.೧.೪ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೦೦೮ರ ವರೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಬಡ್ಡಿ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಣದುಬ್ಬರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಿತು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ರಿವರ್ಸ್ ರಿಪೋ (ಪಡೆಯುವುದು) ದರವನ್ನು ಶೇ. ೬ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ರಿಪೋ (ಕೊಡುವುದು) ದರವನ್ನು ಶೇ. ೯ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ೩೦ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೦೦೮ರಿಂದ ನಗದು ಮೀಸಲು ಅನುಪಾತವನ್ನು ಕೂಡ ಶೇ. ೯ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಉದರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆರ್‌ಬಿಐ ವಿವೇಚನಾ ಪೂರ್ಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಆಯ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಸಂಭಾವ್ಯತೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೀಸಲು ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು.

೧.೧.೫ ಜಾಗತಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಹರಿವಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರವತ್ವದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಆರ್‌ಬಿಐ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಪ್ರಮುಖ ದರಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೮ ರಿಂದ ಇಳಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಹರಿವು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿತು. ಜನವರಿ ೨೦೦೯ರಿಂದ ಸಿಆರ್‌ಆರ್ ದರವನ್ನು ಶೇ. ೫ಕ್ಕೆ, ರಿಪೋ ದರವನ್ನು ಶೇ. ೫.೫ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಿವರ್ಸ್ ರಿಪೋ ದರವನ್ನು ಶೇ.೪ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತು. ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಆರ್‌ನ್ನು ಕೂಡ ಶೇ. ೨೪ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತು. ರಿಪೋ ಮತ್ತು ರಿವರ್ಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇ. ೫ ಮತ್ತು ಶೇ. ೩.೫ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತು.

೧.೧.೬ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸರಕುಗಳ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೯೯೦-೯೧ ರಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸರಕುಗಳ ರಫ್ತು ವಿನ ಅನುಪಾತ ಶೇ. ೬ರಷ್ಟಿತ್ತು. ೨೦೦೭-೦೮ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ದುಪ್ಪಟ್ಟಾಗಿ ಶೇ. ೧೩.೫ ರಷ್ಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಜಾಗತಿಕ ಹಿನ್ನೆಡೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಬೇಡಿಕೆ ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಫ್ತು ವಹಿವಾಟಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ರಫ್ತು ವಹಿವಾಟಿನ ಅಂಕ- ಅಂಶಗಳು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೮ರಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ೨೦೦೮-೦೯ರ ರಫ್ತು ಗುರಿಯನ್ನು ೨೦೦ ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಂದ ೧೭೫ ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿತು.

೧.೧.೭ ಏಪ್ರಿಲ್-ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦೦೮-೦೯ರ ರಫ್ತು ವಹಿವಾಟಿನ ಸಂಚಿತ ಮೌಲ್ಯ ೧೫೬೫೯೭ ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಾಗಿವೆ (೭೦೫೨೩೧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು). ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೪೫೮೭೮ ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳು (೫೮೬೨೩೩

2008 में लगभग 13 प्रतिशत को छुआ। यद्यपि प्रारंभिक मुद्रास्फीति सितंबर 2008 से निम्नतम शुकाव की ओर है एवं शून्य की स्थिति में पहुंच गया है।

1.1.4. अगस्त 2008 तक वैश्विक व्याज दरों में वृद्धि एवं मुद्रास्फीति में वृद्धि के दबाव के जवाब में भारतीय रिजर्व बैंक ने मुद्रा नीति को कड़ा करने के लिए बाध्य हुआ एवं नीति दरों को भी धीरे-धीरे बढ़ाया। रिवर्स रेपो (उधार लेना) दर 6 प्रतिशत तक बढ़ाया गया एवं रेपो (उधार देना) दर 9 प्रतिशत तक बढ़ा। नकद आरक्षी अनुपात को भी 30 अगस्त 2008 से 9 प्रतिशत की उचाई तक बढ़ाया गया था। चयनित क्षेत्रों में उच्चतर ऋण वृद्धि के जवाब में भारतीय रिजर्व बैंक ने कुछ क्षेत्रों में प्रावधानन आवश्यकता एवं वृद्धित जोखिम भार को शामिल करते हुए विवेकशील मानदंडों को कड़ा किया।

1.1.5 वैश्विक संकट ने नकद अंतर प्रवाह को प्रभावित किया जिससे अर्थव्यवस्था में तरलता की कमी आई। इस के जवाब में भारतीय रिजर्व बैंक ने महत्वपूर्ण दरों को अक्टूबर 2008 से कम किया और बाजार में निधि प्रवाह में सहायक बना। जनवरी 2009 तक, नकद आरक्षी अनुपात में 5 प्रतिशत, रेपो 5.5 प्रतिशत एवं रिवर्स रेपो 4 प्रतिशत तक कम किया गया था। सांविधिक चलनिधि अनुपात को 24 प्रतिशत तक कम किया गया। रेपो एवं रिवर्स रेपो दरों को आगे और कम करते हुए 5 प्रतिशत एवं 3.5 प्रतिशत तक क्रमशः सुधारा गया।

1.1.6 भारत से व्यापारिक माल का निर्यात कुछ वर्षों से बढ़ रहा है एवं 2007-08 में सकल घरेलु उत्पाद में निर्यात का अनुपात दोगुना बढ़कर 13.5 प्रतिशत हो गया जब कि वर्ष 1990-91 में यह 6 प्रतिशत से कम रहा। परंतु वैश्विक मंदी और विकसित अर्थव्यवस्था की मांग में बहुत अधिक संकुचन आ जाने से वर्ष 2008-09 के दौरान भारत का निर्यात प्रभावित हुआ। अक्टूबर 2008 से निर्यात के आंकड़े संकुचित हो रहे हैं एवं समुद्रपारीय मांग के गिरावट के कारण सरकार को 2008-09 के लक्ष्य को \$200 बीलियन से घटाकर \$175 बीलियन किए जाने के लिए बाध्य कर रहे हैं।

1.1.7 अप्रैल-फरवरी 2008-09 के अवधि के लिए निर्यात का संचयी मूल्य 1,45,878 मिलियन अमेरिकन डालर की तुलना में (रुपये 5,86,233 करोड़) 1,56,597 मिलियन डालर (रु. 7,05,231

almost 13% in August 2008. The front line inflation however is on a downward trend since September 2008 and has reached near zero position.

1.1.4. In response to global hardening of interest rates and increasing inflationary pressure till August 2008, the Reserve Bank of India resorted to tight monetary policy and gradually increased the policy rates. The reverse repo (borrowing) rate had increased to 6% and the repo (lending) rate was raised to 9%. The cash reserve ratio was also raised to a high of 9% effective 30th August 2008. In response to higher credit growth in select sectors, the Reserve Bank of India tightened prudential norms including increase in provisioning requirement along with increased risk weights in select sectors.

1.1.5. The global crisis impacted the Capital inflows leading to liquidity shortage in the economy. In response, the RBI facilitated flow of funds in to market by reducing the key rates from October 2008. By January 2009, the CRR was reduced to 5%, repo to 5.5% and reverse repo rates to 4%. SLR was also reduced to 24%. Repo and reverse repo rates were further revised downwards to 5% and 3.5% respectively.

1.1.6. The merchandise exports from India have been growing in the recent years and the ratio of exports to GDP more than doubled to 13.5% in 2007-08 as compared to less than 6% in 1990-91. But the global slow down and a severe demand contraction in developed economies adversely impacted the exports from India during the year 2008-09. Exports figures have been contracting since October 2008 forcing the Government to revise the target for 2008-09 to \$175 billion from \$200 billion following fall in overseas demand.

1.1.7. Cumulative value of exports for the period April-February, 2008-09 was US\$ 1,56,597 million (Rs.7,05,231 crores) as against US\$ 145878 million (Rs. 5,86,233 Crores) registering a

ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು) ಆಗಿದ್ದವು. ರಫ್ತು-ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶೇ. 2.30, ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶೇ. 20.30 ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಅಮದು ವ್ಯವಹಾರ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಿಕಟ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಮದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್-ಫೆಬ್ರವರಿ 2008-09ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದು 22.02ರ ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಾಗಿತ್ತು (22.02ರೂ ಕೋಟಿ ರೂ.). ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 21.00ರ ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್ (21.00ರೂ ಕೋಟಿ ರೂ.) ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಡಾಲರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 9.0ರಷ್ಟು, ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 3.3ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್-ಫೆಬ್ರವರಿ 2008-09ರ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ 98,000 ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಾದರೆ, ಏಪ್ರಿಲ್-ಫೆಬ್ರವರಿ 2007-08ರಲ್ಲಿ 1,20,000 ಮಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದವು.

9.1.7 ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತವಾದ ಅರ್ಥ ವಾತಾವರಣ ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವರ್ಷದ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಈ ಧೋರಣೆ ಬದಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆದರಿಂದ ಬಂಡವಾಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ವಾಯಿತು.

9.1.8 ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ಮೀಸಲುಗಳು ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಲ್ಲಿ 309.7 ಬಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ವಿದೇಶೀ ಕರೆನ್ಸಿ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ 92.3 ಬಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಅದ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ಮೀಸಲುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಬಿಐ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ಮೀಸಲು 232 ಬಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದಿತು.

9.1.9 ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇವಣೆ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು ಮಧ್ಯಮ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಿವೆ. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 22ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2008ಕ್ಕೆ ಶೇ. 22.4 ಆಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದು 22.3 ಆಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಉದರ ಶೇ. 22.3 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಶೇ. 22.3ರಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರತಿಭೂತಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಬಾಂಡುಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಏರುಪೇರು ಮಾದರಿಯ ಚಲನೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಬಾಂಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಲಾಭದ ಮೇಲೆ

ಕರೋಡ) रहा जिसमें पिछले वर्ष के उसी अवधि में दर्ज वृद्धि के प्रति 7.3 प्रतिशत डालर के रूप में तथा 20.3 प्रतिशत रुपये के रूप में वृद्धि दर्ज की गई। आयात में अपेक्षाकृत ज्यादा वृद्धि परिलक्षित हुई है, यद्यपि पिछले कुछ समय से आयात में कमी देखी जा रही है। अप्रैल-फरवरी 2008-09 की अवधि में 2,28,021 मिलियन अमेरिकन डालर (रु. 9,17,179) के प्रति आयाती संचयी मूल्य 2,71,687 अमेरिकन डालर (रु. 12,23,213 करोड़) रहा जिसमें पिछले वर्ष के उसी अवधि में हुई वृद्धि से 19.1 प्रतिशत अमेरिकन डालर के रूप में तथा 33.4 प्रतिशत रुपये के रूप में अधिक वृद्धि दर्शाती है। अप्रैल-फरवरी 2008-09 में व्यापारी घाटा 1,15,090 मिलियन अमेरिकन डालर रहा जो अप्रैल-फरवरी 2007-08 के घाटा 82,203 मिलियन अमेरिकन डालर से ज्यादा है।

1.1.8 नीति-दृष्टिकोण में बढ़ते उदारवाद के सकारात्मक आर्थिक वातावरण से वर्ष के पूर्वार्ध में विदेशी प्रत्यक्ष निवेश को बढ़ावा मिला। यह प्रवृत्ति पिछले वर्ष के उत्तरार्ध में विपरीत थी एवं पूंजी बाजार को एवं विदेशी विनिमय बाजार को गंभीरता से प्रभावित किया था।

1.1.9 देश के विदेशी विनिमय आरक्षी मार्च 2008 के अंत तक 309.7 बिलियन अमेरिकन डालर तक बढ़ा। आरक्षियों में यह वृद्धि मुख्यतया विदेशी मुद्रा आस्तियों में 107.3 बिलियन अमेरिकन डालर की वृद्धि के कारण हुई है। तथापि पिछले कुछ महीनों में विदेशी विनिमय आरक्षियों में घटोत्तरी हुई है। यह मुख्यतया मूल्यों में बदलाव और रुपिया को मजबूत करने हेतु भारतीय रिजर्व बैंक की मध्यस्थता की वजह से हुआ है एवं आरक्षी मार्च 09 में 252 बिलियन अमेरिकी डालर तक पहुंचा।

1.1.10 बैंकिंग क्षेत्र में, जमा एवं अग्रिम दोनों में वृद्धि बहुत कम रही। जमाओं में वर्षानुवर्ष वृद्धि पिछले वर्ष की 22.4% प्रतिशत वृद्धि की तुलना में 27 मार्च 2009 को 19.8 प्रतिशत तक पहुंची। उसी प्रकार बैंक ऋण के मामले में वृद्धि पिछले वर्ष को देखा गया 22.3 प्रतिशत से गिरकर 17.3 प्रतिशत हो गयी। वर्ष के दौरान जी-प्रतिभूति बाजार एवं बांड बाजारों में उच्च अस्थिरता दिखलाई एवं प्रतिफल में कई बार उतार-चढ़ाव देखा गया। बैंकिंग उद्योग, बांड बाजार का मुख्य

growth of 7.3 per cent in Dollar terms and 20.3 per cent in Rupee terms over the same period last year. Imports have reflected a relatively higher growth, although there has been a dip in imports in the recent past. Cumulative value of imports for the period April-February, 2008-09 was US\$ 2,71,687 million (Rs.12,23,213 crores) as against US\$ 2,28,081 million (Rs. 9,17,179 crores) registering a growth of 19.1 per cent in Dollar terms and 33.4 per cent in Rupee terms over the same period last year. The trade deficit for April-February, 2008-09 was estimated at US \$ 1,15,090 million which was higher than the deficit at US \$ 82,203 million during April-February, 2007-08.

1.1.8. While the positive economic climate aided by the progressive liberalization in the policy approach, boosted the foreign direct investments in the first half of the year, the trend reversed during the second half and impacted the capital market and the forex market considerably.

1.1.9. The foreign exchange reserves of the country rose to US \$ 309.7 billion as at the end of March 08. The increase in reserves has mainly been on account of an increase in foreign currency assets which increased by US \$ 107.3 billion. However, in the past few months the foreign exchange reserves have been on the decline. This is mainly due to valuation changes and RBI intervention to stabilize the Rupee and the reserve stood at US \$ 252 billion as at March 09.

1.1.10. In the Banking sector, the growth in both deposits and advances moderated considerably. The year on year growth in deposits as on 27th March 2009 stood at 19.8% as against the growth of 22.4% achieved in the previous year. Similarly in the case of Bank Credit also the growth plummeted to 17.3% during the year from 22.3% witnessed in the previous year. The G-Sec market & Bonds market exhibited high degree of volatility during the year and the yields saw frequent zig-zag movements. Banking industry, being a key player in the Bonds market was

ಇದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಮೊದಲ ಎರಡು ತ್ರೈಮಾಸಿಕಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದವು ಗಳ' ಮೌಲ್ಯ ಕುಸಿತ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅಭದರ ಮೇಲೆ ಇದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.

೧.೧.೧೧ ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದವು. ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನೆ/ಕಡಿಮೆಯಾದ ರಫ್ತು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗದ ನೆರಳು ಕಾಡಿತು.

೧.೧.೧೨ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಆರ್ಬಿಜಿ ಹಣದ ಹರಿವು ಮತ್ತು ದ್ರವತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಣದ ಹರಿವು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದೇ ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ವಿತ್ತೀಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಗತಿಯ ವೇಗವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ಬಗೆಯ 'ಉತ್ತೇಜಕ ಪ್ಯಾಕೇಜ್'ಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಮೂರನೇ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ ಅರ್ಧ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೫.೩ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡುಬಂತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೮.೮ರಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿದ ಭಾಗ ಶೇ. ೩೭.೧ ಆಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಶೇ. ೩೫.೯ ಆಗಿತ್ತು.

೧.೧.೧೩ ಮೂರನೇ ತ್ರೈಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾದ ತೀವ್ರ ಕುಸಿತದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಭಾರತೀಯ ಅರ್ಧ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಶೇ. ೭ರಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವಿಶೇಷ ವಿತ್ತೀಯ ಕ್ರಮಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಅರ್ಧವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಶೇ. ೭ರಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡನೇ ಗರಿಷ್ಠ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.

೧.೨ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರ್ಧವ್ಯವಸ್ಥೆ

೧.೨.೧ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಬಹುದೊಡ್ಡ (೧,೯೧,೭೯೦ ಚದರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರುಗಳ ವಿಸ್ತಾರ) ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ೫.೨೮ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ (೨೦೦೧ರ ಜನಗಣತಿ) ಅದು ಮನೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇ. ೫.೧ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಶೇ. ೫.೫ ಭಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ದೇಶದ ಮೊದಲ ಐದು ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಖಿಲಾಡಿ होते हुए भी बाजार की लहरों के कारण अधोगामी एवं बैंक के लाभ प्रथम दो तिमाहियों में बाजार को अंकित प्रतिभूतियों के मूल्यहास बढ़ जाने से प्रभावित हुआ।

1.1.11 कुल मिलाकर 2008-09 में अर्थव्यवस्था के कई क्षेत्रों में अधिक अस्थिरता दिखाई दी एवं वैश्विक आर्थिक संकट से प्रभावित था, औद्योगिक उत्पादन/निर्यातों में कमी आयी एवं बेरोजगारी के विपरीत परिणाम सामने आये।

1.1.12 आर्थिक गिरावट से निपटने के उद्देश्य से भारतीय रिजर्व बैंक ने मौद्रिक शिथिलता एवं तरलता बढ़ोत्तरी उपाय किए। उद्देश्य यह था कि वित्तीय प्रणाली में निधि का प्रवाह को सुविधाजनक बनाया जाए ताकि उत्पादन क्षेत्रों की आवश्यकता को पूरा किया जा सके। भारत सरकार ने भी कई राजकोषीय उपाय प्रारंभ किये एवं तीन 'स्टिम्युलस पैकेज' उत्प्रेरक पैकेज वृद्धि की गति बनाए रखने के लिए आदेश दिए। तिसरी तिमाही में अर्थव्यवस्था पिछले वर्ष के समान तिमाही के 8.8 प्रतिशत की वृद्धि की तुलना में 5.3 प्रतिशत की कम वृद्धि दर्ज किया। निवेश की दर पिछले वर्ष के 35.9 प्रतिशत सकल घरेलू उत्पाद की तुलना में 2008-09 में 37.1 प्रतिशत आशा है।

1.1.13 तीसरे तिमाही के गहरे गिरावट के होते हुए भी, भारतीय अर्थव्यवस्था 2008-09 में 7 प्रतिशत के लगभग बढ़ सकती है, क्योंकि उत्प्रेरक पैकेज एवं मौद्रिक उपाय परिणाम देना प्रारंभ कर चुके हैं। 7 प्रतिशत की वृद्धि विश्व में दूसरी सबसे ज्यादा वृद्धि होगी।

1.2 कर्नाटक की अर्थ व्यवस्था

1.2.1 कर्नाटक, भौगोलिक दृष्टि से भारत का 8 वाँ सबसे बड़ा राज्य है जहां 5.28 करोड़ जनता बसती हैं जो भारत की जन संख्या का 5.1% होती है (1,91,791 वर्ग किलो मीटर) और भारत की सकल देशी उत्पाद में लगभग 5.5% का हिस्सा कर्नाटक राज्य का है। कर्नाटक, देश के पाँच बृहत् औद्योगिक राज्यों में से एक है।

also prone to vagaries of the market movement and the profits of the Banks were affected in the first two quarters owing to increased 'mark to market' depreciation.

1.1.11. To sum up, the economy in 2008-09 witnessed increased volatility in many spheres and was impacted by global economic crisis, pronounced slow down in industrial production/exports and shadows of a severe unemployment.

1.1.12. In order to counter the economic slow down, RBI has taken a number of monetary easing and liquidity enhancing measures. The objective was to facilitate flow of funds from the financial system to meet the needs of productive sectors. Government of India also initiated several fiscal measures and also put in place three "Stimulus Packages" for maintaining the growth momentum. The economy in the third quarter registered a lower growth of 5.3% against a growth of 8.8% in corresponding quarter previous year. The rate of investment for 2008-09 is expected to be 37.1% of GDP as compared with 35.9% GDP last year.

1.1.13 Notwithstanding the steep down turn in the third quarter, the Indian economy is expected to grow at around 7% in 2008-09, as the effect of stimulus package and monetary measures have started yielding results. The 7% growth would be second highest in the world.

1.2. Economy of Karnataka

1.2.1. Karnataka, India's 8th largest State in terms of geographical size (1,91,791 square km) is home to 5.28 crore people (2001 Census) accounting for 5.1% of India's population and approximately 5.5% of the GDP of India. The state is one of the top five industrialized states in the country.

೧.೨.೨ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಭಾರತದ 'ಜ್ಞಾನ ರಾಜಧಾನಿ'ಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಬಿಪಿಒ, ಐಪಿಒ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅಪಾರ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ದೇಶದ ಉದ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಪರ್ಧಾಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

೧.೨.೩ ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ೨೧,೭೫೧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿತ್ತು. ವರ್ಷ ೨೦೦೯-೧೦ಕ್ಕೆ ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ೨೯,೫೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಆದ್ಯತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ೨೪೪೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ, ೩,೦೩೬ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ೪,೭೧೪ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ, ೬೦೦೭ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಇಂಧನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ, ೧೩೨೭ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ, ೭೩೭೬ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಳಿತಾಯ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧.೨.೪ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಶೇ. ೮೧ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖೆಗಳು (೬೭೪ರಲ್ಲಿ ೫೪೫) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಇವೆ. ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇವೆ:

- ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೇ. ೧೪.೭ರಷ್ಟು ಆಗಿರುವ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ವರ್ಷ ೨೦೦೭-೦೮ರಲ್ಲಿ ತಲಾ ಆದಾಯ ೪೦,೮೦೯ ಕೋಟಿ ರೂ. ಆಗಿತ್ತು. ವರ್ಷ ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ೪೬,೨೮೯ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ೨೦೦೮-೦೯ರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇ.೫.೮ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇ.೯.೨ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಿಂದ ಶೇ.೫.೭ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧.೨.೫ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂಬ

1.2.2. ಹಾಲ के कुछ वर्षों में, कर्नाटक, देश की 'ज्ञान की राजधानी' के रूप में उभरा है। सूचना प्रौद्योगिकी संबंधी उद्योगों, बायो-तकनीकी, बीपीओ, आईपीओ और अनुसंधान व विकास संस्थाएं तथा बृहत प्रशिक्षित मानव शक्ति, राज्य को देश की प्रतियोगितात्मक औद्योगिक परिवेश में बने रहने में सहायक रहे।

1.2.3 वार्षिक योजना परियोजना में 36% की वृद्धि की गयी है जिसे वर्ष 2008-09 के रु. 2,1751 करोड़ों से वर्ष 2009-10 के लिए रु. 29,500 करोड़ों तक बढ़ाया गया है जिसमें अधिकतर राशि प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र के लिए आवंटित की गयी है। रु. 2,440 करोड़ कृषि व संबंधित गतिविधियों के लिए, रु. 3,036 करोड़ ग्रामीण विकास के लिए, रु. 4,714 करोड़ सींचाई के लिए, रु. 6,107 करोड़ ऊर्जा क्षेत्र के लिए, रु. 1,327 करोड़ परिवहन क्षेत्र के लिए, रु. 7,376 करोड़ शहरीय विकास क्षेत्रों पर खर्च करने हेतु परिकल्पित किया गया है और रु. 8,888 करोड़ शिक्षा पर खर्च किया जाएगा।

1.2.4 बैंक का विकास कर्नाटक की अर्थ व्यवस्था पर निर्भर होता है, चूंकि 81% शाखाएं (674 में से 545) कर्नाटक राज्य में कार्य कर रही हैं। वर्ष 2008-09 के कर्नाटक आर्थिक परिदृश्य के प्रमुख विशेषताएं इस प्रकार हैं :

- वर्तमान कीमतों में आर्थिक वृद्धि 14.7% आकलित की गयी है।
- राज्य का प्रतिव्यक्ति आय जो वर्ष 2007-08 में रु. 40,809 (वर्तमान कीमतों में), आकलित किया गया था, वर्ष 2008-09 में रु. 46,289 तक बढ़ना आकलित किया गया है।
- वर्ष 2008-09 में राज्य औद्योगिक क्षेत्र की वृद्धि 5.8% आकलित किया गया है और सेवा क्षेत्र में 9.2% की वृद्धि होने की उम्मीद है।
- अपर्याप्त बारीश के कारण पिछले वर्ष के निष्पादन की तुलना में कृषि उत्पादन में 5.7% की कमी आने की संभावना है।

1.2.5 देश के दक्षिण भाग में कर्नाटक निवेश का सबसे प्रमुख स्थान बन रहा है। विकास को गति प्रदान करने

1.2.2. In more recent times, Karnataka has emerged as the "knowledge capital" of the country. The concentration of IT related industries, Bio-Technology, BPOs and IPO's combined with strong research and development institutions and a large pool of trained manpower have ensured for the state a sustainable competitive edge in the country's Industrial scenario.

1.2.3. The Annual Plan Outlay has been enhanced by 36% from Rs.21,751 Crores in 2008-09 to Rs.29,500 Crores in 2009-10, of which the majority of funds allocated are to the priority sectors. Rs. 2,440 crore provided for Agriculture and allied activities, Rs. 3,036 crores provided for Rural Development, Rs. 4,714 crores for Irrigation, Rs. 6,107 crores for energy sector and Rs. 1,327 crores for Transport sector, Rs. 7,376 crores estimated to be spent on Urban Development sector and Rs. 8,888 crores to be spent for Education Sector.

1.2.4. The Business growth of the Bank depends to a large extent on the Karnataka economy since more than 81% branches (545 out of 674) are located in the State. The following are the salient features of the Karnataka Economy in 2008-09:

- Economic growth is estimated to be 14.7% at current prices.
- Per capita income of the State, which was estimated to be Rs.40,809 in 2007-08 (at current prices), is estimated to increase to Rs.46,289 for the year 2008-09.
- Industrial Sector growth is estimated at 5.8% in the year 2008-09, while the service sector is likely to grow by 9.2%.
- Agricultural production is likely to decrease by 5.7%, due to inadequate rainfall, as compared to the performance of the last year.

1.2.5. Karnataka is seeking to emerge as a major investment destination in the southern part of the country. To accelerate development of the State,